

FIȘA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Dreptul European al Drepturilor Omului				
Anul calendaristic	2020	Anul de formare	II	Forma de evaluare finală (N / C) (N – notă C – calificativ)	N
Regimul disciplinei {OB-obligatorie, OP-opțională, F- facultativă}	OB				
Total ore prevăzute pentru disciplină în planul de formare	12				
Formator(i)	Aurora CIUCĂ, Roxana PRISACARIU				

Programa analitică (tematica)	<p>Atelier 1 – 3 h</p> <p>1.Aspecte introductive privind protecția jurisdicțională a drepturilor omului -Convenția Europeană. Catalogul drepturilor. Protocoale adiționale. CEDO, mecanism european de protecție. Caracteristici, competențe. -Aplicarea dispozițiilor Convenției în dreptul românesc. -Plângerile individuale la CEDO: titularii acțiunii; calitatea de victimă. Exemple de caz: <i>Soering v. Marea Britanie, Open Door, Dublin Well Women v. Irlanda, Ilhan v. Turcia</i>. -Condiții de admisibilitate (generale și speciale); Exemple de caz: <i>Lordache v. România, Jian v. România, Pauer v. Austria</i>. -Model de plângere și detalii privind completarea. -Principiile convenționale și jurisprudențiale ale sistemului Convenției Europene. -Clarificări conceptuale: marja de apreciere, drepturi absolute-drepturi relative etc. -Valoarea juridică a hotărârilor CEDO.</p> <p>Atelier 2 – 2 h</p> <p>1. Dreptul la un proces echitabil în materie civilă - Scopul general al articolului 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului; - Domeniul de aplicare a art. 6 în materie civilă; - Noțiunea de drepturi și obligații civile; - Garanțiile procesului civil echitabil: accesul la justiție, dreptul la un tribunal independent și imparțial; durata rezonabilă a procesului; egalitatea armelor; contradictorialitatea; motivarea hotărârilor judecătorești; publicitatea procesului; executarea hotărârilor judecătorești definitive; asistența juridică; Exemple: <i>Sabin Popescu v România</i> (executarea hotărârilor) <i>Airey v. Irlanda</i> (asistența juridică) - Principiul securității raporturilor juridice. Lipsa de uniformitate a jurisprudenței; Exemple: <i>Beian v. România (nr. 1), Albu ș.a. v România</i> - Abordarea jurisprudenței CtEDO relevante în materie. Raportul cu art. 13 (dreptul la un remediu efectiv) și cu art. 14 (interzicerea discriminării) Exemple: <i>Negrea ș.a.v România</i></p> <p>2. Dreptul la un proces echitabil în materie penală - Domeniul de aplicare a art. 6 în materie penală; - Criterii pentru stabilirea caracterului penal al unui proces; Noțiunea de acuzație penală; - Garanțiile procesului penal echitabil: garanțiile generale și garanțiile speciale (prezumția de nevinovăție; dreptul la tăcere; dreptul de a fi informat cu privire la acuzație; dreptul de a i se acorda timpul și facilitățile necesare pregătirii apărării; dreptul la apărător; dreptul de a interoga martorii; dreptul la asistența gratuită a unui interpret); Exemple: <i>Gäfgen v Germania</i> - Practica CtEDO în materia contravențiilor; Exemple: <i>Nicoleta Gheorghe v. România</i> - Corelația cu dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori (Art. 4 din Protocolul nr. 7 la Convenție); - Abordarea jurisprudenței CtEDO relevante în materie. Raportul cu art. 13 (dreptul la un remediu efectiv) și cu art. 14 (interzicerea discriminării) Exemple: <i>Moldovan ș.a. v România</i> (hot.nr. 2); <i>Carabulea v România</i></p>
--	---

	<p>Atelier 3 – 3 h</p> <p>1. Dreptul la libertate și siguranță</p> <ul style="list-style-type: none"> -Concepte autonome: privarea de libertate, deținerea, arestarea. Exemple. -Legalitatea privării de libertate. -Atingeri legale ale dreptului. Exemple: <i>Engel v. Germania, Ilașcu ș.a.v. Republica Moldova, X v. Austria, Guzzardi v. Italia, De Wilde ș.a. v. Elveția, Vilvarajah ș.a.v. MB.</i> -Garanțiile privării de libertate. Exemple de caz: <i>Pantea v. România, Vasilescu v. România</i> -Obligațiile statului în asigurarea protecției dreptului la libertate și securitate. <p>2. Dreptul la respectarea vieții private și de familie</p> <ul style="list-style-type: none"> -Conținutul dreptului. Domeniul de aplicare: dreptul la secretul vieții private, la identitatea personală/identitatea sexuală, identitate fizică/psihică, etnică, dreptul la imagine, dreptul la respectul vieții familiale, dreptul la mediu. -Clarificări conceptuale: "viața privată", "viața de familie", (re)definirea noțiunilor de familie, domiciliu, relații dintre părinți și copii pe baza jurisprudenței CEDO. <p>Atelier 4 – 2 h</p> <p>1. Libertatea de exprimare</p> <ul style="list-style-type: none"> - Domeniul de aplicare a art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului; Exemple: <i>Sorin Roșca Stănescu și Cristina Ardeleanu c. România</i> - Conținutul libertății de exprimare : libertatea de opinie; libertatea de a comunica - informații și idei; libertatea de a primi informații și idei; libertatea presei; libertatea de a - difuza programe radio și tv; - Limitele libertății de exprimare; Exemple: <i>Foglia v Elveția</i> - Obligațiile statelor în domeniul art. 10 din Convenție; Condițiile ingerinței în exercițiul - dreptului; Exemple: <i>Cornelia Popa v. România</i> - Marja de apreciere a statului și principiul subsidiarității în jurisprudența CtEDO în - materia art.10; - Abordarea jurisprudenței CtEDO relevante în materie. Raportul cu art. 14 (interzicerea discriminării) <p>Atelier 5 – 2 h</p> <p>2. Dreptul la respectarea proprietății bunurilor</p> <ul style="list-style-type: none"> - Domeniul de aplicare a art. 1 din Primul Protocol Adițional al Convenției; - Noțiunea de "bun" în accepțiunea CEDO; Exemple: <i>Van Marle ș.a.v. Olanda, Buzescu v. România, Străin ș.a. v România</i> - Proba dreptului de proprietate în fața CtEDO; - Tipuri de ingerință; Condițiile ingerinței în exercițiul dreptului; - Obligațiile statelor în domeniul art. 1 din Protocolul 1 al Convenției; - Marja de apreciere a statului și principiul subsidiarității în jurisprudența CtEDO în - materia proprietății; reglementarea folosinței bunurilor; diminuarea unor indemnizații - sau drepturi salariale; - Specificitatea cazurilor românești la CtEDO; Exemple: <i>Brumărescu v. România, Maria Atanasiu s.a.v România</i> - Abordarea jurisprudenței CtEDO relevante în materie. Raportul cu art. 14 (interzicerea discriminării)
<p>Bibliografie</p>	<p>Tratate, cursuri</p> <p>BÎRSAN, Corneliu, <i>Convenția europeană a drepturilor omului. Comentariu pe articole</i>, ediția a 2-a, C.H. Beck, București, 2010</p> <p>CHIRIȚĂ, Radu, <i>Convenția europeană a drepturilor omului. Comentarii și explicații</i>, ediția 2, Editura C.H. Beck, București, 2008</p>

RADU, Răzvan Horațiu, *Convenția Europeană a Drepturilor Omului*, Note de curs, Editura Universul Juridic, 2018.
REID, Karen, *A Practitioner's Guide to the European Convention on Human Rights*, Sweet & Maxwell, 2019
RENUCCI, Jean-Francois, *Tratat de drept european al drepturilor omului*, Editura Hamangiu, 2009
SCHABAS, William A. *The European Convention on Human Rights. A Commentary*, Oxford, 2017
SELEJAN-GUȚAN, Bianca, *Protecția europeană a drepturilor omului*, Editura CH Beck, ed. a 4-a, 2011
SUDRE, Frederic, *Drept european și internațional al drepturilor omului*, Editura Polirom, 2006
Agenția Europeană Pentru Drepturi Fundamentale și Consiliul Europei, Manual de drept european privind accesul la justiție, 2016, https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-ecthr-2016-handbook-on-access-to-justice_ro.pdf, accesat la data de 10.04.2020
Agenția Europeană Pentru Drepturi Fundamentale și Consiliul Europei, Manual de drept european privind nediscriminarea, 2018, https://www.echr.coe.int/Documents/Handbook_non_discrim_law_ROM.pdf, accesat la data de 10.04.2020

Articole, studii

CIUCĂ, Aurora, *Dialogul dintre CEDO și Curtea de Justiție a U.E. privind protecția drepturilor omului*, în Reglementări ale Uniunii Europene de un interes aparte-sui generis, pentru România, Ion.M. Anghel (coordonator), Universul Juridic, 2017, pp.51-70
CIUCĂ, Aurora, *Family Reunification- The ECJ and the ECHR Approach*, în Probleme actuale ale spațiului politico-juridic al U.E., Octombrie 2016, Supliment la Revista Română de Drept European, Ed. Cezar Manda, C. E. Nicolescu, Crina R. Rădulescu, Editura Wolters Kluwer Romania, 2016, pp. 37-45
CIUCĂ, Aurora, *Gloss on the Protocole on Dialogue*, Supliment la Revista Curierul Judiciar, Conferința SRDE Probleme actuale ale spațiului politico-juridic al UE, Editura CH Beck, 2018, pp.26-32.
PRISACARIU Mihaela-Roxana, *Romi și romani. Libertate de exprimare și discriminare*, Noua Revista de Drepturile Omului nr.2/2013, p.41-53
PRISACARIU Mihaela-Roxana, *Legislația antidiscriminare – metodă de protecție a drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale*, Revista Studii de Drept Romanesc a Academiei Romane nr. 3-4/2005, Ed. Academiei Române, p.381-394.
Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Ghid privind art. 6 din Convenție. Dreptul la un proces echitabil (Latura penală), 2014, https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_6_criminal_ROM.pdf, accesat la data de 10.04.2020
Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Ghid privind art. 6 din Convenție. Dreptul la un proces echitabil (aspectul civil), 2013, https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_6_ROM.pdf, accesat la data de 10.04.2020
European Court of Human Rights, Guide on Article 1 of Protocol No. 1 to the European Convention on Human Rights. Protection of Property, 2019, https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_1_Protocol_1_ENG.pdf, accesat la data de 10.04.2020
European Court of Human Rights, Guide on Article 14 of the European Convention on Human Rights and on Article 1 of Protocol No. 12 to the Convention, Prohibition of Discrimination, 2019, https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_14_Art_1_Protocol_12_ENG.pdf, accesat la data de 10.04.2020
Council of Europe Publishing, *Freedom of expression in Europe Case-law concerning Article 10 of the European Convention on Human Rights*, 2007, [https://www.echr.coe.int/LibraryDocs/DG2/HRFILES/DG2-EN-HRFILES-18\(2007\).pdf](https://www.echr.coe.int/LibraryDocs/DG2/HRFILES/DG2-EN-HRFILES-18(2007).pdf), accesat la data de 10.04.2020

Culegeri de jurisprudență

POPESCU, Corneliu-Liviu, *Jurisprudența Curții europene a Drepturilor Omului - 2004*, Editura ALL Beck, 2006.
POPESCU, Corneliu-Liviu, *Hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) pronunțate în*

	cauzele împotriva României, Editura All Beck, București, 2003. POPESCU, Corneliu-Liviu, Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (1999-2002), Editura All Beck, București, 2003. Resurse web https://www.echr.coe https://www.echr.coe.int/Documents/Convention_ROM.pdf http://ier.gov.ro/wp-content/uploads/2018/11/Ghid-art.-9-din-CEDO-30.04.2019.pdf
Lista materialelor didactice necesare (dacă este cazul)	Suport de curs

La evaluare se iau în considerare:	Ponderea în notare, exprimată în % {total=100%; se completează numai elementele care sunt incidente)
- răspunsurile la aplicațiile practice în cadrul atelierelor	-
- rezultatele obținute la testarea scrisă	-
- evaluarea continuă a cunoștințelor în cadrul atelierelor	50%
- activitățile gen teme / referate / eseuri etc.	50%
- alte activități (<i>precizați</i>) :	-
Cerințe minime pentru promovare:	
<ul style="list-style-type: none"> - Cunoștințe elementare la materia ce formează obiectul de studiu - Stăpânirea acceptabilă a categoriilor și conceptelor fundamentale - Răspunsurile să nu cuprindă erori grave - Activitate minimă la activitățile practic-aplicative 	
Cerință de prezență stabilită de formator*: 50 %	
*potrivit Regulamentului I.N.P.A., prezența nu poate fi mai mică de 50%	

Data completării:

13 aprilie 2020

Formatori

Aurora CIUCĂ
Roxana PRISACARIU